

ACTIVITÉS

SUOMALAIS-UGRILAISEN SEURAN VUOSIKERTOMUS TOIMINTAVUODELTA 2020

Kokoukset

Päättävä vuosi on Seuran 137. toimivuosi. Vuoden aikana Seura on järjestänyt vuosikokouksen sekä kuusi kuukausikokousta. Kulunut vuosi on ollut koronaviruspandemian vuoksi poikkeuksellinen: yksi kuukausikokous jouduttiin perumaan ja yksi keskeyttämään häiriötilanteen vuoksi. Toteutuneista kokouksista kaksi järjestettiin fyysisinä kokouksina Tieteiden talossa, yksi pelkän etäyhteyden välityksellä ja kolme hybridimallisina. Toimikausi alkoi 2.12.2019 Tieteiden talossa järjestetyllä vuosikokouksella, missä esitelmän piti esimies, professori Riho Grünthal otsikolla *Partitiivin pitkä historia*.

Vuoden 2020 kuukausikokouksissa kuultiin seuraavat esitelmät:

- pe 17.1.2020 FM Timo Rantanen (TY) ja prof. Jussi Ylikoski (OY): *Uralilaisten kielten maantieteellinen tietokanta*.
- pe 21.2.2020 FT Susanna Virtanen (HY): *Pohjoismansin sanajärjestys templaattianalyysin valossa*.
- pe 15.5.2020 FT Santeri Junntila (HY): *Kantasuomen balttilaislainojen sanakirjan ensimmäinen osa ja sen uudet etymologiat*.
- pe 18.9.2020 FT Jack Rueter (HY): *Morfologian kuvauksen kysymyksistä: esimerkkejä uralilaisista kielistä*.
- pe 16.10.2020 FM Chingduang Yurayong (HY): *Onko pääsananjälkeinen demonstratiivi pohjoisvenäjän murteissa suomalais-ugrilainen substraattipiirre? II: itämerensuomalainen evidenssi*.
- pe 20.11. FT Sampsa Holopainen (HY): *Uralilaisten kielten iranilaisista lainasankerrostumista*.

Maaliskuun kokous peruttiin kokonaan pandemian vuoksi. Huhtikuun etäyhteysskokous keskeytyi häiriötilanteen vuoksi. Toteutuneissa varsinaisissa kokouksissa oli läsnä fyysisesti yhteensä 121 henkeä ja etäyhteyden välityksellä 147 henkeä.

13.8.2020 järjestettiin Seuran pitkäaikaisen esimiehen ja nykyisen 2. varaesimiehen prof. Ulla-Maija Forsbergin 60-vuotispäivän kunniaksi tieteellinen seminaari, jossa julkistettiin päivänsankarin kunniaksi koottu juhlakirja. Seminaariin osallistui paikan päällä 15 henkeä, ja sitä seurasi etäyhteyden välityksellä noin 100 henkeä.

Arkistoasiat

Seuran tutkimusarkiston ja toiminta-arkiston aineisto, joka on Kansallisarkistossa, on erillisestä sopimuksesta käytettävissä johtokunnan hyväksymään perusteltuun tutkimustarkoitukseen. Kuluvana vuonna tutustumis- ja käyttölupia on mm. Carl Gustaf Emil Mannerheimin, Yrjö Wichmannin, Eliel Lagercrantzin, Toivo Emil Uotilan, Kai Reinhold Donnerin, Gustav John Ramstedtin ja Eugen Helimskin aineistoihin. Yksittäisiä arkistolupia myönnettiin toimikauden aikana yhteensä kuusi.

Seuran valokuva-arkistoa ylläpitää Museovirasto. Toimikauden aikana solmittiin Museoviraston kanssa sopimus valokuva-arkiston digitoimisesta ja vapaasta julkaisemisesta verkossa.

Talous

Vuoden 2020 keskeiseksi sekä kansallista että maailmantaloutta ohjaavaksi tekijäksi ovat nousseet koronaviruksen suorat ja välilliset vaikutukset valtioiden ja yritysten toimintaan. Näin ollen kuluvan vuoden tuottokehitys on ollut maltillista. Kokonaisuutena tarkasteltuna globaalien talouskasvun ennakoitaan hidastuvan myös tulevan vuoden aikana hieman, mutta riskit varsinaisesta taantumasta ovat toistaiseksi vähäiset. Erityisesti euroalueella inflaation ja sitä myötä korkojen odotetaan pysyvän alhaisina. Vaikka ensi vuodelle on odotettavissa inflaation lievää kiihtymistä, pitkällä aikavälillä elvyttävä rahapolitiikka jatkuu silti vahvasti valtameren molemmin puolin. Rahapolitiikan keveneminen samanaikaisesti monella eri alueella lisää elvytyksen tehoa. Korkojen laskettua sijoittamisen vaihtoehdot ovat kaventu-neet. Seuran osalta riskiä on jaettu sijoitussuunnitelman mukaisesti pieneltä osin myös muihin pohjoismaisiin osakkeisiin. Seuran sijoitukset painottuvat edelleen sellaisiin tasaista osinkoa maksaviin kotimaisten yhtiöiden osakkeisiin, joiden pitemmän aikavälin arvostuksiin ja osingonmaksukykyyn voidaan edelleen uskoa.

Seuran taloudellinen tilanne on toimintavuoden aikana pysynyt hyvänä. Julkaisujen myyntituottoja on saatu lokakuun loppuun mennessä 6 073 euroa. Valtion avustukset julkaisutoimintaan, 16 000 euroa, tukevat seuran julkaisutoimintaa. Lisäksi seura on saanut Kordelinin säätiöltä kaksivuotisen avustuksen Manuscripta Castreniana -hankkeeseen, josta vuoden 2020 osuus on ollut 100 000 euroa.

Varsinaisen toiminnan tuotot, elokuun lopussa 119 955 euroa, toteutuivat jonkin verran talousarviota alhaisempina. Varsinaisen toiminnan kulut elokuun lopussa olivat 169 272 euroa ja varsinaisen toiminnan alijäämäksi muodostui 49 317 euroa. Sijoitustoiminnan tuotot, joilla varsinaisen toiminnan alijäämää katettiin, olivat lokakuun lopussa 158 977 euroa. Ne toteutuivat jonkin verran arvioitua suurempina.

Koska Seuran tilikausi on kalenterivuosi 1.1.–31.12., ei toimintakertomukseen saada kuluvan kalenterivuoden lopullisia talouslukuja. Ne löytyvät vuoden 2020 tilinpäätöksestä, joka valmistuu alkuvuodesta 2021. Tilinpäätös käsitellään vuosittain keväällä maaliskuun varsinaisessa kokouksessa. Tilinpäätös julkaistaan myös Seuran Aikakauskirjassa SUSA:ssa.

Väitöskirjapalkinnot ja apurahat

Seuran hallussa olevista rahastoista sekä yleisistä varoista on myönnetty kuluvan vuoden aikana apurahoja ja palkintoja yhteensä 33 600 euroa.

SUS:n ja Kotikielen Seuran yhteisen lautakunnan August Ahlqvistin, Yrjö Wichmannin, Kai Donnerin ja Artturi Kanniston rahastosta jaettiin kolme väitöskirjapalkintoa seuraavasti: Sampsa Holopaiselle (HY) 3 000 euron palkinto väitöskirjasta *Indo-Iranian borrowings in Uralic – Critical overview of sound substitutions and distribution criterion*, Maija Surakalle (UEF) 2 500 euron palkinto väitöskirjasta *Ajan paikka – Ajanilmausten kehityspolkuja lasten kielessä*, Heidi Vepsäläiselle (HY) 2 500 euron palkinto väitöskirjasta *Suomen ”no”-partikkeli ja kysymyksiin vastaaminen keskustelussa*.

Kaisi ja Kaino Heikkilän rahaston tuotosta mordvan kielen tutkimukseen jaettava 3 100 euron suuruinen apuraha myönnettiin FT Jack Rueterille ja FT Olga Erinalle. Minette ja Otto Donnerin, Mikko Korhosen, Julius Markin ja lahjoittajien rahaston vuoden 2019 tuotosta jaettavan nuorten tutkijain ja tutkijoiksi aikovien 11 300 euron suuruinen apurahan sai FM, DI Juha Kuokkala. Albert Hämäläisen rahaston tuotosta jaettiin apurahoja Sisä-Venäjällä asuvien suomensukuisten kansojen tutkimukseen seuraavasti: Dr. Nikolai Anisimoville 4 000 euroa, FM Maria Fedinalle 4 200 euroa sekä Prof. Éva Toulouzelle työryhmineen 3 000 euroa.

Julkaisutoiminta

Edellisen vuosikokouksen jälkeen ovat ilmestyneet seuraavat julkaisut:

Vuoden 2019 julkaisuihin ilmestyi:

- Sofia Björklöf & Santra Jantunen (toim.): *Multilingual Finnic – Language contact and change*. Uralica Helsingiensia 14.

Vuoden 2020 julkaisuihin ilmestyivät:

- Sampsa Holopainen, Juha Kuokkala, Janne Saarikivi ja Susanna Virtanen (toim.): *Ёмас сымың нэ́кве вóртур этност самың патум. Scripta miscellanea in honorem Ulla-Maija Forsberg*. SUST 275.
- *Finnisch-Ugrische Forschungen* 65. Päätoimittajana Jussi Ylikoski.
- Arto Moisio, Oleg Sergejev, Nadežda Krasnova ja Jorma Luutonen: *Marin kirjakielten termistön kehitys 1920- ja 1930-luvulla. Elollista luontoa tutkivat tieteet*. SUST 276.
- *Manuscripta Castreniana Linguistica Personalia I: Kirjeet 1–2*. Toim. Timo Salminen.

Manuscripta Castreniana -hanke

Manuscripta Castreniana on Seuran hallinnoima hanke, jonka puitteissa tuotetaan tieteellisiä, Castrénin työtä ja perintöä nykytutkimuksen valossa arvioivia editioita. Hankkeen julkaisuille on oma julkaisusarja ja internetsivut: editioita julkaistaan sekä paperisina niteinä että digitaalisina editioina. Hankkeen ohjausryhmään kuuluvat 2. varaesimies, prof. Ulla-Maija Forsberg, prof. Juha Janhunen, dos. Ildikó Lehtinen, dos. Timo Salminen ja dos. Karina Lukin. Ohjausryhmä on kokoontunut vuonna 2020 säännöllisesti.

Toimikauden aikana hanke on edistynyt suuresti Kordelinin säätiön myöntämän 100 000 euron apurahan ansiosta: vuoden 2020 avustus oli kaksivuotisen tukihankkeen toinen osa. Toimikauden aikana hankkeessa on valmisteltu käsikirjoituksia, jotka koskevat Castrénin kirjeitä sekä marin ja komin kielioppeja. Mainitut käsikirjoitukset on julkaistu tai julkaistaan vuoden 2020 tai 2021 julkaisuina. Lisäksi toimikauden aikana on toimitettu nenetsin, enetsin ja kamassin käsikirjoituksia, jotka saadaan julkaisukuntoon myöhemmin.

Manuscripta Castreniana -sarjan ulkoasusta vastaa Seuran julkaisutoimittaja Anna Kurvinen. Toimikauden 2020 aikana Dos. Timo Salminen, FT Olga Khanina ja FT Jack Rueter ovat tehneet toimitustyötä työsuhteisina tutkijoina Kordelinin säätiön tuella. HuK Elli Virmasalo on tehnyt avustavia tehtäviä tuntityöläisenä Kordelinin säätiön tuella. Prof. Sirkka Saarinen, FM Paula Kokkonen ja prof. Gerson Klumpp ovat osallistuneet hankkeeseen virkatyönä.

Sähköiset julkaisut

Seura pyrkii aktiivisesti edistämään *open access* -julkaisua ja kehittämään käytäntöjään sen mukaisesti. Myös rinnakkaisjulkaisulupia on myönnetty toimikauden aikana useita. Seura on jo vuodesta 2017 käyttänyt Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan ylläpitämää sähköistä journal.fi-alustaa: FUF:n, SUSA:n ja UH:n tilit on otettu aktiiviseen käyttöön toimitustyössä ja julkaisussa. Sarjajulkaisujen artikkelit vastaanotetaan palvelun kautta, toimitetaan palvelussa ja julkaistaan palvelun kautta verkossa joko suoraan tai embargon jälkeen.

Vanhoiden julkaisujen digitoimiseksi ollaan laatimassa digitointisuunnitelmaa. Toimikauden aikana on ladattu verkkoon hiljattain julkaistuja teoksia. Suomen tiedekustantajien liitolta saatiin toimikauden aikana 7979 euroa avustusta vanhojen sarjajulkaisujen digitointiin.

Suomalais-Ugrilaisen Seuran kirjavarainhoitajan kertomus vuodelta 2020

Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan (TSV) julkaisukeskuksen hoidossa olevaan julkaisuvarastoon on ajalla 1.11.2019–31.10.2020 saatu uusia Seuran julkaisuja 2 nimikettä, 552 nidettä. Vaihtosuhteita Suomalais-Ugrilaisella Seuralla on ollut kyseisenä aikana 103. Tieteellisen kirjallisuuden vaihtokeskus on vuoden aikana lähettänyt vaihtokumppaneille 128 nidettä ja vastikkeettomia kappaleita 67 nidettä näyte- ja vapaa-kappaleiksi sekä arvostelijoille. Tiedekirja on myynyt ajalla 1.10.2019–30.09.2020 Seuran julkaisuja 259 nidettä.

Helsingissä 2. joulukuuta 2020

Niko Partanen
Kirjavarainhoitaja
Suomalais-Ugrilainen Seura

Seuran muu näkyvyys

Seura tiedottaa toiminnastaan sähköpostilistalla, verkkosivuilla ja Facebookissa. Facebook-sivulle päivitetään tiedot seuran kokouksista, seminaareista ja muista tapahtumista sekä tiedot uusista julkaisuista ja tilaisuuksista, joissa julkaisuja on myytävänä. Facebook-sivun uutisvirta on synkronoitu myös Seuran verkkosivuille. Tarvittaessa Seuran tilaisuuksista ilmoitetaan myös esim. Helsingin yliopiston tapahtumakalenterissa.

Jäsenistö

Seuran uusiksi varsinaisiksi jäseniksi on toimikauden aikana hyväksytty seuraavat henkilöt: Alma Tuokko (Helsinki), Veikka Ritola (Oulu), Suvi Vuorinen (Helsinki), Usko Sinervo (Helsinki), László Fejes (Budapest), Csilla Horváth (Szeged), Aleks Palokangas (Jyväskylä), Christopher Culver (Varsova), Merit Müller (Tartto), Miika Lehtinen (Veteli), Nikolett Mus (Kecskemét), Rolf Leppänen (Jokioinen), Natalia Sinisalo (Espoo).

Vuosikokouksessa 2.12.2019 päätettiin kutsua seuraavat henkilöt Seuran uusiksi ulkojäseniksi: prof. Sándor Maticsák Debrecenin yliopistosta, tohtori Galina Pavlovna Harjutši Venäjän Tiedeakatemian pohjoisten kansojen instituutista, filologian kandidaatti Olga Anatoljevna Kazakevitš Moskovan valtionyliopistosta, prof. Nadežda Vasiljevna Lukina Tomskin yliopistosta.

Seura on myös saanut suruviestejä maailmalta ja kotimaasta. Seuran pitkäaikainen rahanvartija Kyösti Järvinen menehtyi 5.6.2020. Ulkojäsenistä olemme saaneet tiedon Mati Hintin (5.12.2019) ja Paul Koklan (16.3.2020) poismenosta

sekä vakinaisista jäsenistä seuraavien henkilöiden: Simo Konsala (7.7.2020), Erkki Pullinen (25.3.2020), Kirsti Siitonen (6.3.2020), Urpo Vento (22.7.2020).

Edustusasiat

SUS:n ja Kotikielen Seuran yhteiseen lautakuntaan, joka päättää August Ahlqvistin, Kai Donnerin, Artturi Kanniston ja Yrjö Wichmannin rahastojen tuotosta jaettavista väitöskirjapalkinnoista, nimettiin Seuran edustajiksi 1. varaesimies Sirkka Saarinen ja 2. varaesimies Ulla-Maija Forsberg. Esimies Riho Grünthal kuului lautakuntaan asemansa perusteella. Seura on ollut edustettuna Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan syyskokouksessa sekä Suomen tiedekustantajien liiton vuosikokouksessa: Seuraa edusti sihteeri Susanna Virtanen. Rahanvartija Meri Seistola on osallistunut Seuran edustajana Kone Oyj:n, Wärtsilä Oyj:n ja Cargotec Oyj:n yhtiökokouksiin.

Henkilöstö

Seuran toimimiehinä ovat päättävänä kautena olleet seuraavat: esimiehenä prof. Riho Grünthal, varaesimiehenä prof. Sirkka Saarinen, 2. varaesimiehenä prof. Ulla-Maija Forsberg, sihteerinä FT Susanna Virtanen, rahanvartijana FM, merkon. Meri Seistola, kirjavarainhoitajana FM Niko Partanen ja johtokunnan lisäjäseninä prof. Kaisa Häkkinen, dos. Karina Lukin ja prof. Jussi Ylikoski, yliasiamiehenä HuK Katriina Ketola.

Seuran kustannustoimittajana toimii FM Anna Kurvinen. Tuntityöläisenä (verkko)toimitustehtävissä on tällä kaudella toiminut yliasiamies HuK Katriina Ketola sekä korkeakouluharjoittelijana HuK Suvi Vuorinen. Lisäksi HuK Elli Virmasalo on suorittanut tuntityöläisenä tutkimusavustajan tehtäviä. Dos. Timo Salminen, FT Olga Khanina ja FT Jack Rueter ovat toimineet tutkimustehtävissä. Lisäksi Seuran palveluksessa on toiminut freelance-periaatteella kielentarkastajia ja kielenkääntäjiä.

Tilintarkastajana on toiminut KHT Johanna Hildén (KHT-yhtiö Nexia Oy) varamiehenään joku muu KHT-yhtiö Nexia Oy:sta, toiminnantarkastajana toiminnanjohtaja Marja Lappalainen (M. A. Castrénin seura) sekä varatoiminnantarkastajana dos. Terhi Ainiala (HY).

Helsingissä 2. joulukuuta 2020

Susanna Virtanen, sihteeri

Suomalais-Ugrilaisen Seuran tilinpäätös vuodelta 2020

Tuloslaskelma 1.1.–31.12.2020

Varsinainen toiminta

Tuotot	
Julkaisujen myynti	8 072,27
Tekijänoikeuskorvaukset	188,99
Valtion erillisavustus	16 000,00
Muut erillisavustukset	107 979,00
Muut tuotot	140,00
Tuotot yhteensä	<u>132 380,26</u>
Kulut	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	180 166,16
Eläkekulut	23 329,48
Muut lakisääteiset henkilöstökulut	3 695,69
Henkilöstökulut yhteensä	<u>207 191,33</u>
Myönnetyt apurahat ja palkinnot	30 200,00
Painatuskulut	8 648,00
Muut kulut	39 593,86
Kulut yhteensä	<u>285 633,19</u>
Varsinaisen toiminnan tuotto-/kulujaämä	-153 252,93

Varainhankinta

Tuotot	
Jäsenmaksut	450,00
Varainhankinta yhteensä	<u>450,00</u>
Kulujaämä	-152 802,93

Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Tuotot	
Osinkotuotot	162 342,90
Korkotuotot	2 799,21
Muut tuotot	29 815,14
Tuotot yhteensä	<u>194 957,25</u>
Kulut	
Korkokulut ja muut rahoituskulut	965,31
Arvonlennukset	53 528,68
Kulut yhteensä	<u>52 563,37</u>
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	247 520,62
Tuotto /kulujaämä	94 717,69
Siirrot rahastoista, siirrot rahastoihin	-40 974,91
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	53 742,78

Tase 31.12.2020

Vastaavaa

Pysyvät vastaavat	
Sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	1 366 085,73
Rahamarkkinat	<u>8 585,70</u>
Yhteensä	1 374 671,43
Sidottujen rahastojen varat	
Osakkeet ja osuudet	991 992,11
Rahamarkkinat	<u>7 993,79</u>
Yhteensä	999 985,90
Vaihtuvat vastaavat	
Vaihto-omaisuus	16,82
Siirtosaamiset	<u>2 747,50</u>
Yhteensä	2 764,32
Rahat ja pankkisaamiset	<u>38 202,04</u>

Vastaavaa 2 428 123,69

Vastattavaa

Oma pääoma	
Oma pääoma	20 023,96
Ed. tilikauden yli-/alijäämät	1 269 482,90
Rahastot	<u>32 135,40</u>
Yhteensä	1 321 642,26
Sidotut rahastot	988 699,81
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>53 742,78</u>
Oma pääoma yhteensä	2 376 584,85
Lyhytaikainen vieras pääoma	
Ostovelat	12 307,05
Muut velat	7 537,04
Siirtovelat	<u>44 194,75</u>
Vieras pääoma yhteensä	<u>64 038,84</u>

Vastattavaa 2 428 123,69

Tilinpäätöksen liitetiedot

Kirjanpitoasiakirjat

Päiväkirja	sähköisenä
Pääkirja	sähköisenä
Palkkakirjanpito	sähköisenä
Tasekirja	sähköisenä

Tositelajit ja säilyttämistapa

Kirjanpidot ja tositteet sähköisinä

Helsingissä 15.1.2021

Riho Grünthal
Kaisa Häkkinen
Niko Partanen

Sirkka Saarinen
Karina Lukin
Meri Valtiala

Ulla-Maija Forsberg
Jussi Ylikoski
Susanna Virtanen

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilin- ja toiminnantarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 17.3.2021

Johanna Hilden, KHT

Marja Lappalainen, FM